

ХАЛЬМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг таньгъчин болн Элст балгъсна комитетсин, Күч-көлсчрин депутатрин Таньгъчин болн балгъсна Советсин газет

№ 35 (2868)

1957 дж. июнин 20

Үнн 20 деншг

Парти ЦК-н йөрäl мана омг өөдлүлджәнä

Хб өсгльгяр болн хбнә ноос гаргьлгяр авгдсн Ставропольск крайин күч-көлсчрин шин ик даалгьврн хәрүд КПСС-н ЦК-н негдгч сегләр Н.С. Хрущевин илгәсн йөрäl мана эн-зах уга теегәр цак-лгьн мет тарад, малчрин, партин болн партин биш улсин уханд хацгад, эднә шунлтиг улм өбдлүлв. Партин Центральн Комитет болн Советск правительств, советск оль-амтнә сә хәädж, хб өсгльгнә халх дала äдл, берк чинртä төрмүд делгәд, хбнә мах, ноос икәр гаргьлгьнд малч-риг, хбдчриг, селәнә эдл-ахун цуг күч-көлсчриг улм шунл-ттагьяр босхв.

Нургьлдж торгьн нооста хб өсгдг мана хальмг таньгьд партин болн правительствин эн бичг нег улү онц чинртä. Партин болн правительствин эн зааврар омг авсн мана цуг малчир, хбдчир, малин специалистр, таньгьчин цуг партин организаце хб өсгльгяр болн хбнә мах, ноос гаргьлгяр агьу ик төрмүд темдгдж, кедж, күцäдж йовна.

Таньгьд 350 хбдчрин бригад хб өсгльгнә зурагьн давулдж күцäсн бәәнä. Кесг хбдчир 100 хбн болгьнас 130-140 хургь авцхав, теднә тоод Социалистическ Күч-Көлснә Герой Я.И. Попенко, орденär ачлгдсн И.С. Шафоростов, пертә хбдчир П.Н. Павленко болн П.Н. Дорошенко ахта йовна. Цуг хбдчрин икнхн хәрүлдж йовх хбдчин толгьа болгьнас 5,5-6 килограмм ноос киргьд авад, хавра авсн далгьврн давулдж күцäдж йовна. Ах хбдч И.Е. Елитенко эврәнн отарин хбн болгьнас 7,1 килограмм ноос авб. Зуг июнь сарин хойрдгч тавн хонг-ин эргцд Целинн, Сарпинск болн Яшалтинск районин колхозмуд болн совхозмуд тавн хонгин эргцд орулдж өгх ноосн деерән 120 тонн улү ноос государствд орулдж өгвн

Хб өсгәд, хбнә ноос бол. мах гаргьлгь икдүлснәс көлтә мана колхозмудин, совхозмудин орун джил болгьн гилтә өсәд, икдәд йовна. 1956 джилд Сарпинск районо колхозмуд болн совхозмуд зуг хбнә ноосна 27 сай арслн-гьа ору орулдж авла. Хәрүлсн хбн болгьнас 6,7 килограмм ноос авсн ах хбдч Д. Жмаковин отарас ганцхн байсн 150 мингь гар арслн мөнхгнә ору орла. 1956 джилд Элст балгьсна „Страна Советов“ гидг колхозд хб өсгльгнәс орсн орун 7 сай гар арслн болсн.

1960 джилд Хальмг таньгьчин хбнә тоог 3 сайд күргх, дакад 100 гектар газр болгьна тоод 304 килограмм ноос авх агьу ик төр мана таньгьчин

күч-көлсчрин өмн тавгдсн бәәнä. Эн агьу ик эдл-ахун болн государственн чинртä төр күцäхин эв-аргьн цуг манд бәәнä. Эдл-аху болгьнд бәәх күчн-чидлән, эв-аргьн кевтн олзлдж, хб өсгльгяр болн хбнә ноос гаргьлгяр авсн даалгьврн күцäлгьн—колхозмудин, совхозмудин, МТС-н, МЖС-н болн эклц партин болн комсомольск организацсин эркн төр болджана.

Үр Н. С. Хрущевин йөрäl-дәр дживр кедж өргдсн Хальмг таньгьчин малчир, селәнә эдл-ахун специалистр, механизатормуд, партин болн советск органсин көдлчир, комсомольчир хойр-гурвн джилин эргцд хбнә тоогьан 3 сайд күргәд, 100 гектар газр болгьнд 304 килограмм ноос авхар зүтгдж йовцхана.

Хб өсгльгнә эдл-аху болгьнд бәәх нәädнр хбдчин 70 процентинь эн джиләс авн үвләр, эрт хаврар хургьлулхн эркт таньгьчар 400 дулан хаша тосхгдхн. „Черноземельск“ совхозд киити цагт хургьлсн хбд орулх дулан 17 хашә экләд кеддж йовна. „Буратинск“, 4-ч номертә хб өсгльгнә болн нань чигн совхозмудар эртәр гарсн хургьд, хургьлсн хб орулх тийм дулан хашас бас тосхгддж йовна.

Йирдән мал өсгльгьнд, нег улү үвләр, эрт хаврар хб хургьлулгьнд дулан хаша белдлгьнәс талдан, малин хотин батта көрнөг бүрдәлгьн бас нег берк чинртä, йилгьч төр болдмн. Цасн шуургьн болад, аамшгтә зуд болсн саамд багь гихдән цовсн малдан күрм чигә өвс, малд өггдг тоот гәрмр буудә, хогик эртәр үвлзх Хар газрур зббдк белдлгьнә туск үр Н. С. Хрущевин заавриг ямаран аргьар болв чигн күцäх збвтәвдн.

Бидн эдл-ахун болн государственн агьу ик чинртä даалгьвр авбвдн. Үр Н. С. Хрущевин йөрälин суньгьт нерäдгддж автономно Хальмг таньгьчин хотл балгьсн Элстин парк болсн митингд ирцхәсн балгьсна, Целинн, Приютненск, Яшульск райондсин кесг мингьн күч-көлсчир, хб өсгльгяр болн ноос гаргьлгяр авсн даалгьврн күцäхин төлә чидлән, эв-аргьн арвлл уга, алдр ноолда бүрдәхвдн гидж партин Центральн Комитетд болн Советск правительствд шинәс андгьарлцхав.

Хбдән өсгәд, чинәгьинь ясад, таргьлулад, ноосинь сәәрүлäd, государствд мах, ноос икәр өгдг эдл-ахуд, теднә хбдчирт өргмд-туурмд!

Алдр Октябрин 40 өбниг хб өсгльгнә, хбнә ноос гаргьлгьна халх шин дилврмүд бәрдж тосцхәй!

Мана депутатр

ЗУРГТ: Күч-көлсчрин депутатрин Хальмг таньгьчин Советин депутат, таньгьчин эрм-герлин отделин заведуюш ИЛИШКИН Иван Кузнецович.

А. Балакаевин фото.

Шунмгьа саальч

Яшалтинск района „Новый мир“, гидг колхозд Александра Александровна Иванчева саальч болдж көдлджәнä.

Үр Иванчева саалин 14 гунджин укрәс, нидн джилин октябрин 1 шинәс авн эн джилин июнь сарин 1 шин күртл үкр болгьнас 1839 килограмм үс саадж авад, района саальчир дунд негдгч орм эзлв.

Александра Александровна июнь сарин 15 хонгт үкр бол-

гьнас 105 килограмм үс саадж авб.

Района негдгч саальч гисн нерән күнд булагдх седкя уга. Иванчеван саадг „Сорока“ гидг гунджин өдртән 12 литр үс өгнә, „Металла“ гидг гунджин—8-9 литр үс өгнә.

Александра Александровна плагьар болхла үкр болгьнас 1400 килограмм үс саадж авхин орчд, 2400 килограмм үс авх болдж үгән өгв.

Б. АЛЕКСЕЕВ.

Үкр болгьнас 2300 литр үс саадж авхмн

Новосибирск областин Купино балгьсн деер бәädг „Путь Ленина“ гидг колхозд Доганов Кордуш болн Уланов Матвей койр үкрч болдж көдлджәнä. Эдн 108 саалин укрмүд хәрүлджәнä. Үкр болгьнас 2300 литр үс саадж авх болдж даалгьвр авцхав.

Укрмүдәсн икәр үс саадж авхин төлә, хәрүлджәх газрин идгиг тавн аңгк участкд таслдж, тер участк болгьнд та-

вад өдр хәрүлгднә. Тиигәд дара-дарагьинь олдж хәрүлхлә укрмүд сәәнәр цадж, үс икәр өгнә.

Сәәнәр көдлдж, укрмүдән таргьн-цатхлн, икәр үс саадж авсн учрар колхозин правлень Доганов Кордушиг болн Уланов Матвейиг гарт зүүдг „Победа“ гидг часмудар, аңгьгучлдг бусар болн мөнхгяр мбрәлв.

САНДЖИЕВ БОГА. Купино балгьсн.

Тосхлтин көдлмшт күч-көлс бүрдәлгьниг ясрулхмн

Элст балгьсиг тосхлгьяр делгүрджәх ик көдлмшт багьчуд олар орлидж йовхн лавта. Кесг оль комсомольчрин болн багьчудин шишлн бригаде бүрдәдсн, тосхлт кецхәджәнä. Багьчудин гарар мана хотл балгьсн ясгддж, тосхгддж бәәнä гидж келдж болхмн.

Кергин эн халхинь авад хәлхлә тосхлтин гардачир, тосхлтин партин, комсомольск болн профсоюзн организаце багьчудин бәädл-джиргьлн, эднә күч-көлсинь чикәр бүрдәдж чинринь өбдлүлхд онц оньган өгцхәх збвтә бәасмн. Болв тийм оньг-килмджән өггьн эндр өдр күртл үзгддж бәәхмн уга.

Юрий Кликовин пертә уульцар 8-д пәтртә, хөшад давхр хойр гер тосхгддж бәәнä. Бәрджәх улсн цугтан комсомольчир болн багьчуд. Эднә шишлн бригаде көдлмштән түрүн иуурт йовдг болдж тоолгдджана. Ода болхла нег герн дуусгддж йовна, бас негнәнн эрсинь босхлгьн келджәнä. Энүнд көдлджәх багьчуд цугтан шунмгьа, ни-ницнхгьу улс. Болв эдн чигн кедж-күцäдж болхиг күтцдн чаддяхш.

Иим бәädл гарчакхн гол учрн—багьчудин күч-көлсинь бүрдәлгьнд ик дуту-дунд бәәх йовдл. Күч-көлсиг тоолдж дигләд, ун-шаньгинь йилгьлгьн ик муугьар кегднә. Улгүринь келхд, эн хойр бригадин көдлмшчир июнь сарин 10 күртл май сард кедү көдлмш күцәсән, ямаран олвр олсан меддж чадлго бәәцхәв. Эн бригадсин бригадирмүд Кабаков болн Куцеков, кесн көдлмшән болзгтн тоолад өгдг болв чигн, хойрдгч управленә гардачир

терүгинь сард негх дакдж диглнә. Эн учрар зүткән икәр гарна. Дакад болхла управленә динженер, техник улс тосхлтар гүара-дарандн йовдк көдлмш биунәр шуудж хәләцхәхш. Терлейн көдлмшин наряд управлудньд цуглрхла сард нег шукеж батлхларн, зокал метәр, хасн көдлмшин брәлинь хасад лйчкна, гитгәд тосхачирин оврн терүгьлз да хдж бас хасгднә. Сар давсна хбт бийдн кесн тоот оль зүсн көдлмшән товчлдж авч теднд медүлдг аргь уга болад, тосхачир хара збнхгдән олврн геецхәнә.

Тосхлтд прораб болн десятник улс ик чинртә. Эдн көдлмш бүрдәлгьнд, тосхлтиг кергтә тоот материал тетилгьнд ик дөн-нөкдән узулх збвтә. Болв тийм көдлмш эднәс багьчудин бригадст үзгддж йовхш, бригадст эдн хая-хая үзгдцхәнә. Тиигәд тосхлтин материал уга болад, көдлмшчир юн көдлмш бәрдж, ахлулдж кехән медлго бәädг йовдл чигн гарна.

Үр Куцековин гарддж бәәх бригадт хулсн уга болсар көдлмшд таслвр гарв. Бригадир өмнәсн тосад, тийм материал дарул кергтә болх гидж некад бәәсн бийн, зббдк авч ирлгьниг тетгл уга, щитиг хулсар дотркинь дуургьлго тавтн гидж заацхав. Тийм хаджгьр, көдлмшиг икәр удадулх йовдл көдлмшчир гаргьшго болдж гархла, шлакар щитиг дуургьтн гисн оньгдан заавр үр Семибратовас ирв. Мана балгьснд бохла шлак унтә тосхлтин материал, энүгәр щит дуургнә гисн чик биш, шлак талдан төрт икәр кергтә болна.

Стандартн гермүд тосхлгьнд үзгдджәх ик нег дуту-дундн—

эн гермүдиг зббдк авч ирхлә-рн эк-зах угагьяр хуралгьн. Энүнә тускар тосхлт эклснәс авн келгдәтә. Тер бийн гардач улс көдлмшчирин келдг сув-селвиг төртән авцхәхш. Ода күртл тосхлтин управлень энүнд диг-дара гаргьхин тускар көдлмш кеджәхш.

Стандартн гермүд тосхсн цагт онц-онц белн аңгьсн ормормдан тавгдх збвтә. Зәрмдән урчуд кергтә белн аңгиг альд кевтхинь хәәгьад көдлмшин өдрин брәлиг геецхәнә, тер аңгьн эс олдсн саамд бийсн шинәс кегьад, материал урәнә, унтә цаган геецхәнә. Эн бригадст кесг тийм аңгьсинь шинәр кегьад герт тавчкнә хбт бийдн, хуралгьна ул дорасн гарч ирәд, ода керг уга болад кевтцхәнә.

Эн белн аңгьсиг диг-дарагьинь олдж тавхмн, збсн цагтан йилгьд онц-онцдн хура-хмн, энүнд шишлн көдлмшчир гаргьд даалгьхмн гидж багьчуд-тосхачир кесг дакдж келсн, болв хәрү уга, шофермүд өмнк кевәрн авч ирәд, үзг-чиг угагьяр буулгьад хайчкна.

Келгдсн болн тосхлтин көдлмшд бәәх нань чигн дуту-дунд, тосхлтин хойрдгч управленә гардачир көдлмшт тодрха гардвр эс өгдгн, көдлмшчирлә сув-селв эс кедгн учрар гарчана. Управлень болдг күүндврмүдт көдлмшчир орлцхш, производственн совещань хая-хая цуглрна. Заадсн дуту-дундиг дарул уурулдж, күч-көлс бүрдәлгьниг йоста кевәр ясрулх кергтә.

Б. АСАНОВ,

ВЛКСМ-н Хальмг таньгьчин комитетин инструктор.

Хө өсгүлгяяр, ноосна гарц икдүллгяяр ав

Советск Халымгин күч-көлсчирин митинг

Июни 17-д Элст балгьсна стадионд КПСС-н ЦК-н негдгч сеглätр ур Н. С. Хрушевин Ставропольск крайин күч-көлсчирт хө өсгүлгяяр болн ноос гаргылгяяр бийс дееран ик даалгывр авсинь йбрäдж илгäси бичгт нерäдсн митинг болв. Митингт Элст балгьсна, Яшкульск, Целинн болн Приютненск райодин кегг олт миньгн күч-көлсчир цуглрв.

Митингиг Элст балгьсна күч-көлсчирин депутатрин Советин куцагч комитетинахлач ур А. М. Джимбинов секäд, Халымг таньгьчин партин комитетин негдгч сеглätр ур Н. И. Жезловд турун уг öгв. Ур Жезлов КПСС-н ЦК-н бичгиг умшдж öгснänн даруд, Халымг таньгьчин күч-көлсчирин нерн деерäс мана партыд болн правительствд ик ханлт öргдж кель.

Митинг деер бас ним улс йбрäлин уг келчäв: Элстин Ленинä нертä колхозин ахлач ур И. Т. Гончаров, Элстин Сталинä нертä колхозин ах

хөбч Социалистическ Күч-көлсчирин Герой ур Т. М. Щепин, Приютненск района дөрвдгч совхозин директор ур А. Т. Киселев, Элст балгьсна тосхлтин 2-ч управленä тосхлтин бригадин бригадир ур П. Куцеков, Элстин "Страна Советов" колхозин ах хөбч ур П. Г. Сухов, КПСС-н Целинн райкомин сеглätр ур Ф. К. Букреев, ВЛКСМ-н таньгьчин комитетин сеглätр ур В. С. Бушин, Элстин Сталинä нертä колхозин школин производственн бригадин бригадир ур А. Перепелятников болн Яшкульск района "Лиманный" совхозин директор ур А. В. Метла.

Таньгьчин күч-көлсчирин митингин резолюциг КПСС Элст балгьсна комитетин сеглätр ур А. А. Трубицын умшдж öгсиг, митингт цуглрси улс цугтан гаран öргдж, нег дуугяяр батлв.

Митингин чилгчяр райод хоорнд болджах социалистическ дөрлдänä дигин тускар КПСС-н Халымг таньгьчин

комитетин болн күч-көлсчирин депутатрин таньгьчин Советин куцагч комитетин гаргьсн шиидвр сойьсгдв. Дамдяд йовдг таньгьчин Улан туг тер шиидврär Приютненск районд öггдв (КПСС райкомин сеглätр ур В. И. Постников, районо Советин куцагч комитетин ахлач ур А. К. Убушиев). Эн района колхозмуд болн совхозмуд июни 15-д öвс хадлгьна зурагяяр 40 процент, хадси öвсän хуралгьиг 51,5 проц. куцадж. Öвс хадлгьна көдлмшиг куцадлгяяр дарунь Яштинск район йовхнь темдггдв.

Дамдяд йовдг таньгьчин Улан тугиг авхларн, района күч-көлсчирин нерн деерäс КПСС Приютненск райкомин сеглätр ур Постников, öвс хадлгьна зураг даруд куцадж, малдан хотин бат көрнэг бурдäхвдн гидж иткулдж кель.

Халымг таньгьчин күч-көлсчирин митинг деер йбрäлтäвсин улсин угнь ахрар дор барлгдлжана.

И. Т. ГОНЧАРОВ

Элст балгьсна Ленинä нертä колхозин ахлач

Öбрхи цагин эргид, мах, үс болн тос гаргылгяяр Америкиг куцад давхин туск тбр мана алдр тбрскнä селäна эдл-ахун цуг күч-көлсчирин öмн КПСС-н ЦК тавлä. Мана колхозин колхозникуд болн колхозницяр КПСС-н ЦК-н бичгин хярүд эврänн эв-аргьан сänнär тоолдж халäггäд, 1960 джилд саалин укмудän—219,5 процент, украс үс саалгьан—287,5 процент öсгхяр, малин шим-шүүс гаргылгяяр тер тоод: мах гаргылгяяр—132,5 процент, үс гаргылгяяр—410,7 процент, бидг—416,6 процент, ноос гаргылгяяр—231,2 процент öсгхяр шиидцхäv, эсгилж селäнä эдл-ахун 100 гектар газр болгьна тоод 1957 джилд 14,5 центнер мах, 1960 джилд—57 центнер мах гаргылгьн, 1957 джилд—11,4 центнер үс, 1960 джилд—29 центнер үс гаргылгьн болджана. Ноос гаргылгьн 1956 джилд селäнä эдл-ахун 100 гектар газр бол-

гьнд 349 килограмм болла, 1957 джилд—657 килограмм, 1959 джилд—1.170 килограмм, 1960 джилд болхла—1295 килограмм ноосн болхмн.

Цуг эн хамг даалгьвран куцадж, Ставропольск крайд, мана Халымг таньгьчд илгäси мана партин ЦК-н йбрäлд сän хярү öгхин эркд ик-бичкн уга цугяяр социалистическ дөрлдänd орлцх кергтä.

Ленинä нертä колхозин колхозникудин нерн деерäс, хө өсгүлгяяр болн ноос гаргылгяяр авсн даалгьвран болзгаснь урд куцадлгьнä социалистическ дөрлдänd орлицхатн гидж Халымг автономн таньгьчин цуг күч-көлсчириг дуудджанав.

Алдр советск олт-äмтн менд болтха!

Советск Союзин туургсн мана Коммунистическ парты менд болтха!

Т. М. ЩЕПИН

Элст балгьсна Сталинä нертä ах хөбч, Социалистическ Күч-көлснä Герой

Уурмуд!

Эндр öдр Ставропольск крайин күч-көлсчирин ик байрта öдр болджана. Партин Центральн Комитетäс йбрäлин бичг манд ирв.

Хө өсгүлгьиг болн ноос авлгьиг цааранднь икдүлхин тускар партин Центральн Комитет болн Советск правительств селäнä эдл-ахун көдлчнрүр кесн тер дуудлгьн колхозник болн хөбч болгьна ухан седклянь ирлицжänä.

Элст балгьсна, Сталинä нертä мана колхозин чледүд тер бичгд шин ик даалгьвр авч—1960 джилд 80 миньгн хөбтä болх, селäнä эдл-ахун 100 гектар газр болгьна тоод 1000 килограмм ноос авх болдж хярү öгчänä.

Хө өсгүлгьнд хөбч күн эрки

ах көдлчннь гидж ур Н. С. Хрушев эврänн йбрäлдä келдж. Тернь ик чикяр келгдлж. Орн-нутгин нуурт авсн öбдän ик даалгьврик куцадх хөбч улс йилгьгч көдлмш кенхь лавта.

Хө өсгүлгьнд 30 джилд көдлж йовнав. Эн джил 100 хөн болгьнас 120-д хургь, хөн болгьнас 6,5 килограмм ноос киргьд авбвдн.

КПСС-н ЦК-н йбрäлин бичгд икяр байрлад, 1958 джилд 100 хөбнäs 130 хургь, хөн болгьнас 6,5 килограмм ноос авх даалгьвр авчана. Нанла дөрлдä кетхä гидж "Страна Советов"—колхозин ах хөбч ур Суховиг дуудджана.

Мана тбрскн Коммунистическ парты менд болтха!

А. Т. КИСЕВ

Приютненск района 4-ч номер

Уурмуд! Мана совхозин селäнä эдл-ахун көдлмшчирин коллектив, селäнä эдл-ахун күч-көлсчирин тускар ик гидг килмджän цуцрлан угагьар, öдр болгн гаргьлд тбладнь Коммунистическ партыд, турунä ЦК-н президиумд гол зүрки ханлан öргджänä.

Ставропольск крайин селäнä эдл-ахун күч-көлсчирт илгäси Никита Сергеевич Хрушевин йбрäлиг совхозин көдлмшчнр агьу ик öргмджтä байртагьар тосцхав.

Хө өсгүлгь болн ноос гаргылгь икдүллгьнä туск КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин бичгяр күр-куфундвр кеггäд, мана совхозин көдлмшчнр болн специалистнр, Ставропольск крайин Халымг таньгьчин олт-äмтн мет хө өсгүлгьн болн ноос гаргылгьн хойр

холванас давулдж öсгх даалгьвр авцхав.

Бидн 1960 джилд 510—530 тонн ноос джил болгьн бидг 85 миньгн хөбтä болхвдн. 1957 джилин январин негшинд 32 миньгн 800 хөн билä, 180 тонн ноосн öггдлä. Тиггäд, хөбнä öслт 2,6 холван, ноос гаргылгьн 2,8 холван öсхмн. 1960 джилд совхоз селäнä эдл-ахун 100 гектар газр болгьнд 5,6 центнер ноос гаргьдж государствд öгхмн.

Алдр Октябрин 40 джилн öбн уктджах социалистическ дөрлдänd орад совхозин көдлмшчирин коллектив бий дееран авсн даалгьвран нертä кевär куцадж йовнä. Эн джилн июни 15-д, ниднин джилн эн цагт öгсн нооснас хойр холван икяр ноос киргьдж

Н. И. ЖЕЗЛОВ

КПСС-н Халымг таньгьчин комитетин негдгч сеглätр

Уурмуд! Таньгьчин колхозникуд болн колхозницяр, совхозмудин, МТС-н, тосхлтин, предприятиесин болн учрежденесин көдлмшчнр болн көдлчнр, селäнä эдл-ахун специалистнр! Хө өсгүлгьиг болн ноос гаргьдж авлгьиг цааранднь икдүлхин тускар Ставрополин крайин селäнä эдл-ахун көдлчнрин авсн социалистическ даалгьврмудин хярүд КПСС-н Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин бичгт тавгдсн тбрмүдиг, чикяр, государствени чинринь медж халäдж, мана олт-äмтнä саяг куцсдн медсн Ставропольск крайин селäнä эдл-ахун цуг күч-көлсчириг мана партин Центральн Комитет йбрäдж, мендлджänä.

Крайин күч-көлсчир мана орн-нутгин наадк областесин, крайсин болн республиксин тблад сän улгүр үзүлцхäv гидж КПСС-н Центральн Комитет темдггдж келджänä.

Уурмуд! Хөбнä тоогьар, торгьн ноос болн каракульск хүрсх гаргьдж авлгьарн Халымг автономн таньгьчин колхозмуд болн совхозмуд крайд хамгин ик чинртä.

Мана партин Центральн Комитетин болн СССР-н Министрмүдин Советин бичсн бичгин хярүд мана таньгьчин селäнä эдл-ахун күч-көлсчир эн джил хөбнä тоог 375 миньгн хөбгьяр икдүлдж, хөн болгьнас багь гихдän колхозмудар 5-д килограмм, совхозмудар 5,2 килограмм ноос гаргьдж авхиг тетгх болдж шиидцхäv.

1960 джилд Халымг таньгьчин колхозмуд болн совхозмуд 3 сай хөбтä болхмн, эдлгдг 100 гектар газр болгьна тосд 304 килограмм ноос гаргьлж авхмн, каракульск хүрсх гаргьдж авлгьн збварт икдхмн. Ноос киргьдж авлгьна ут тонь 14 миньгн тонн күрхмн, эннь тегад 1956 джилд киргьдж авсн ноосна

дуньгцүлхлä 234 процент öсхмн. Мана таньгьчин ганцхн Сарпинск район багь гихдän 600 миньгн хөбтä болхмн, ноос киргьдж авлгьарн 30 миньг гар центнер күрхмн, тер нооснас 1,5 сай эрки чинртä сän костюм кедж болхмн.

Элст балгьсна колхозмудин хө өсгчнр, хөбнänн тоогьинь 280 миньгь күргдж öсгх, ноос гаргьдж авлгьан 13400 центнер, эс гидж эдлгдг 100 гектар газр болгьна тоод 672 килограмм ноос авх болдж шиидцхäv.

Уурмуд! Орн-нутгиннь öмн авсн даалгьврмудан диилвртäгьяр куцахин эркд бидн ардн орж шундж көдлцхäv збвтävдн.

Хө өсгүлгьиг цааранднь делгүрлхн эркд малин хот-хоолин көрнэгиг батлх збвтävдн. Öдгä цагт колхозмудар болн совхозмудар хөбнд öвс болн шимтä хот-хол белдхн тблä ноолдан болдж йовна. Цуг тракторн, тäränä бригаде, ферме öвс хадж йовцхана, силос белдж йовцхана. Цаглань, нег чигн үрлт угагьар öвс хурадж авх тбр эрки тбр болджана, терунä тблад тракторар болн мбрär öвс хадг машидиг цугтнь көдлүлх кергтä, эн көдлмшт цуг колхозникудиг, МТС-н болн совхозмудин цуг көдлмшчнриг болн үүлд церглчнриг, райодин центрмүдин болн Элст балгьсна цуг күч-көлсчириг орлуулх кергтä.

Делгү орлжах хуриг тоолдж сандж, колхоз болн совхоз болгьнар эрдн-шишä, сорго, суданск öвс, зарм, могоар, хар гуйр немлж тärхмн, тиинд малин хот-хоолин көрнэг немлж гаргьх кергтä.

Оланас авн эклдж хөн үвлзх газрур, нег үлү Хар газрт öвс болн концентрирован хот-хол зббдж күргх кергт КПСС-н Центральн Комитет оиц оньган öгчänä.

Ода малин хашас делгү кегдлж йовна, отар хөн болгьн неджägгäд дулан кошарта болдг кех кергтä, хургьлх нääднр хөбдин 70 процентнх увлär хургьлулх дулан хашагьар тетггдх збвтä.

Уурмуд! Хө өсгүлгьнд хамгин даалгьврта цаг ода ирв. Зунин халун сармудт хургьлт оньган öгч, нег чигн хө гару тулго хадгьлдг болдгар көдлцхäv збвтävдн.

Эн джилд хөбдиг гару угагьар хадгьлдж гаргьад, терүгärн цаарандк джилмүдт хөн түргär öсх батта ул кехмн.

Цуг колхозмудар болн совхозмудар хөд делгү киргьдлж йовна. Эн көдлмшиг ноос гел уга сänнär куцадж, таньгьчин колхоз болгьн, совхоз болгьн государствд орулдж öгх зурагьан июль сарин 1 шин күртл эрк биш куцах збвтä.

Хө өсгүлгьнд эрки голнь болгьчнь—хөбч болджана гидж партин Центральн Комитетин йбрäлгьнд заагдлж келгдлжänä. Теднä дамшлт сän болхла, тедн кергän сänнär медхлä хөбнä öслт болн терүна шим-шүүсн сän болхмн. Тер тблад хөбчнрин бääх бääдлгиг болн культурн бääлгьиг ясурулх тбрт оиц оньган öгх збвтävдн.

Уурмуд! Халымг таньгьчин күч-көлсчир КПСС-н ЦК-н йоралин хярүд торгьн нооста хөд өсгүлгьяр болн ноос гаргьлж авлгьар бийсдän авсн даалгьврмудан болзгаснь урд куцахин тблä чидлän болн медрлän нбл уга ноолдхд магьдлад керг уга.

Мана Тбрскнд сырьө болн малин шим-шүүс икяр öгий, терүгärн мана олт-äмтнä бääлд-джиргьл цааранднь öргдлжүлхд гатлгьн сän дөнгän күргий! Мана цуг диилврмүдин бурдäггäч—Советск Союзин Коммунистическ парты менд болтха!

Коммунизм тосхачир—советск олт-äмтн менд болтха!

Уурм Амн болн т киг öб куцад болн нуттин тавжандиг к олн-äm Коми Советс кель-ä Халым туужм мгулс Оа мана минигт Ирсн колхоз цертä шуниг дж с Халь джигт килчн

Элс

Уурм

ноос туск(нист(Коми тели кегь дг ку джилд күргт 363 т

лгьт

Хө дад, хөн ö Эн д лгьх гьлд хөн ö даву

КП руд хөн ö хөн ö кило нав.

авч, вдн.

Хө Ду. грам цевр болх

Тн лд н вулд Агсс 124 хөбн кирт кеел

авб.д 0,7 к Ах х хургт болгт авб, 119 х ах хө

авсн даалгъвран диилвртägъär күүцäй!

П. И. КУЦЕКОВ

Элст балгэсна 2-ч управленä бригадир

Уурмуд!

Амн болгэна тоод ус, мах болн тос гаргългяр Амери- киг дорхн джилмүдин эргид күүцж авхмн гисн төр партъ болн правительств мана орн- нутгин куч-көлсчнрин омн тавджана. Эн агуу ик төрмү- диг күүцäлгэнд цуг советск олн-äмтн орлцхмн.

Коммунистическ партъ болн Советск правительств ленинск келн-äмтнä политикиг күүцäдж, Хальмг автономий тогтав. Эн тууджлгч тогтавриг цуг халь- мг улс халун кевär тосцхав.

Ода тер шиидвриг күүцäдж, мана тангъчур шинäс кесг минггын брк-бул ирджäцхәнä. Ирсн эн улсас кесг минггын колхозникуд, кöдлмшчнр болн цергäчнр, ирсн газртан эдн шунггя кевär кöдлмшт орл- дж, сән гур узулджäцхәнä.

Хальмг келн-äмтнä бäädл- джиггэлинь ясерулхин тускар килмджән тавдж, правитель-

ств мана тангъчд 74 сай арс- лнъ мөнъг гаргъв, энүнäснъ Элст балгэс тосхдж ясерулхд 35 сай арслнъ дггдджәнä.

Балгэсна куч-көлсчнрт бä- äх сән гермуд бärлгн, эрдм- сургъулин болн культурин халхар тосхлт келгн мана тосхачнрин чинртä төрнъ бол- джана.

Хойрдгч тосхлтин управле- нä комсомольск болн багъчу- дин тосхлтин бригад гермуд тосхлгэна халхар эврәннъ производственн даалгъвран 150 процент кургдж күүцәнä.

КПСС-н ЦК-н йбрäлгнä бичгт хәрү гидж куч-көлсән улм бöдлүлдж, таслвр уга шунмгягяр кöдлдж, маниг дахн авсн даалгъвран болзга- снъ урд күүцäхмн гидж цуг багъчудиг дуудджанавдн.

Мана энъкр Советск Союзин Коммунистическ партъ менд болтха!

П. Г. СУХОВ

Элст балгэсна „Страна Советов“ колхозин хөөч

Уурмуд!

Хö бсглгь болн кöдлмш бурдәнäв: кöг тавлгь- нд хöбдән сәнäнр белднäv; хöд эс хусрулхин эркдикуственн кöг тавлгь цагтнъ, бурдәнъ- гьү сәнäнр кенäv; хöбдән ув- ляр хургълуллгннд белддж, февраль сард хургълулад, хур- гьдинъ бурн-бүтн халгълнав; увлär хöд хургълулхин төлä 150-170 толгъа хөн багтдг сән кошар болн дулан хаша бел- дх кергтä.

Уурмуд! Манä Хальмг танъ- гьчин, мана балгэсна баахн наста хöбчнриг авсн даалгъв- ран болзгаснъ эртär күүцäхин төлä социалистическ дöрддänd орлцхатн гидж дуудджанав. Хö бсглгь болн ноос гаргългь икдүллгнä туск, КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин бичг күүцäхд цуг кучн-чидлән, медрлән тавцхән!

Мана диилврмүд бурдäггäч болн бргджулгч, мана төрскн Коммунистическ партъ менд болтха!

И. СЕЛЕВ

Эмерä совхозин директор

авч, гусударствд орулдж бгв- вдн.

Хö киргългн төгсдж йовна. Дундлад нег хöбнäs 5,7 кило- грам ноосн кирггдджәнä, цевр ноосар болхла улм ик болхм.

Тинäд, мана совхоз эн джи- лд нос бглгнä зурагъан да- вулдн күүцäхмн. Ах хöбч А. П. Агсфюв 100 хөн болгэнас 124 ургъ авб, дундлад нег хöбнä 6,3 килограмм ноос киргъ. П. Н. Дорошенко 100 кеелт хөн болгэнас 118 хургъ авб, дундлад нег хөн болгэнас 6,7 килограмм ноос киргъ. Ах хöч И. М. Здоренко 115 хургъ авб, дундлад нег хөн болгэнас 7,5 килограмм ноос авб, ах хöбч П. Е. Береговой — 119 хургъ, 6,2 килограмм ноос, ах хöбч Б. Э. Эрдниев — 1256

ирг хөн болгэнас 8,3 килограмм ноос авцхав. Талдан кесг хöбч- нр ноос авлгэна зурагъан бас давулдж күүцäцхäv.

Мана совхозин куч-көлсчнр, селәнä эдл-ахун цаарандк бсдж бргджлтин төлä авсн даал- гъвран диилвртägъär күүцäдж, дурта мана социалистическ төр- скнä экономическ кучн-чидл улм батлхин төлä цугтаггннъ кехвдн гидж КПСС-н Цен- тральн Комитетиг болн Советск правительствиг иткүлджәнä. Америкин Соединенн Штатсиг куцлгяр тавгдсн экономическ төр диилвртägъär хагъллгэна цуг олн äмтнä дöрддänd бдр болгн бсäd делгртхä!

Мана туургсн Тöрскн менд болтха!

Мана диилврмүдин бурдäггäч Советск Союзин Коммунисти- ческ партъ менд болтха!

Ф. К. БУКРЕЕВ

КПСС-н Целини райкомин сеглätр

Уурмуд!

Буудä, ус болн селәнä эдл- ахун нанъ чигн хот-хол гар- гългярн мана орн-нутг суу- лин джилмүдт збвär диилвр күүцснъ цугтад лавта ил.

1957 джилн майин 27-д бичсн бичгдән КПСС-н ЦК болн СССР-н Министрмүдин Совет хö бсглгн Болн ноос гаргългьиг цааранднъ икдүлх төриг ах төр ода болджана гидж заав.

Целинн района куч-көлсчнр, хö бсглгьиг болн ноос гаргъл- гьиг цааранднъ бöдлүлхин хал- хар бääh аргъ-чидлән тоолдж хäläггäд, 1960 джилд райсн- дан 360 минггын хöбтä болхмн,

23.400 центнер ноос киргъдж авхмн гисн далгъвр бийс дее- рән авб. Тингäд районд хöбнä төнъ хойр холван, ноос гаргъл- гн — 2,3 холван бсхмн.

Авсн даалгъвран күүцäхин төлä олнзун хöбчнр ода чидл- äн хармилго кöдлдж йовц- хана. „Ленинский“ совхозин ах хöбч ур Боктаев 100 хöб- нäs 137-д хургъ, хөн болгэ- нас 5,5 килограмм ноос кир- гъдж авчана. Энүн метär „Бал- ковский“ совхозин ах хöбчнр уурмуд Лопатин, Мояцкий, Зуев, „Троицкий“ совхозин ах хöбч ур Токарев, „Прудо- вый“ совхозин ах хöбч ур Леонов болн нанъ чигн кесг

олн хöбчнр кöдлджäцхәнä.

КПСС-н ЦК-н негдгч сеглätр ур Н. С. Хрущевин, Ставро- польск крайин селәнä эдл-ахун кöдлäчнрт илгäсн йбрäлин бич- гиг, мана Целинн района куч-көлсчнр ик байртагяр тосцхаггäд, авсн даалгъвран күүцäлгьиг улм ик шунлтта кевär кедж йовцхана.

Района куч-көлсчнрин нерн деерäs, авсн даалгъвран күүцä- хин төлä бääsн чидл-кучән болн медрлән хармилго кöдлх- вдн гидж иткүлджәнäv.

Коммунизм тосхагч советск олн-äмтн менд болтха!

Коммунистическ партъ болн Советск правительств менд болтха!

В. С. БУШИН

ВЛКСМ-н Хальмг обкомин сеглätр

Унтä уурмүд! Ставропольск крайин куч-көлсчнрт КПСС-н Центральн Комитетин илгäсн йбрäлин бичгиг тангъчин комсомольчнр болн багъчуд ик байртагяр тосцхав.

Хö бсглгнä кергт авсн Ставропольск крайин ик даал- гъврмудт партин Центральн Комитет илгäсн йбрäлин бич- гäрн бöддән чинр бгчәнä.

КПСС-н ЦК мана кöдлмшт ним бöддән чинр бглгн — мана даалгъврмудиг улм икдүлнä. Хöд бсглгннд багъчудин чинр йир ик. Тангъчд комсомоль- ск-багъчудин 110 хöбчин бригад оньчта сәнäнр кöдлц- хäджәнä, бсв хуралгяр багъ-

чудин 250 агрегат кöдлдж йовцхана, комсомольчнр ма- лин фермсär болн бригадсар дангнн кöдлцхäджәнä.

Зуг эн джилн хöбнä төл авлгэна кöдлмшт 3000 гар кö- вүд-күүкд хургъчнр болдж кöдлхд илгäгдсн.

КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин бичгин хәрүл тангъчин комсомоль- чнр болн багъчуд шунмгя кöдлмш кедж йовцхана.

Черноземельск района ком- сомольчнр эврәннъ чидлärн, увлär хöд хургълулхд гидж дулан хаша бärджәнä.

Комсомольчнрин орлцлгъта- гяр эн районд 17 дулан ха-

ша тосхгдв, терүнäs 1 хаша района центрин комсомольчнр келжäцхәнä.

Приозерн, Приютненск болн нанъ чигн райодин багъчуд дулан хашас келгннд шунм- гягяр кöдлдж йовцхана.

Уурмуд! Хальмгин багъчуд, крайин цуг куч-көлсчнрлä ха- мдан мана орн-нутгин хöд бс- гäчнрин хамгин сән кöдлäч- нрән цаарандан чигн медрлән- хäх гидж тангъчин комсомо- льчнр, кöвүд-күүкдин нерн деерäs иткүлджәнäv.

Мана Алдр Советск олн äм- тн — тосхагч олн äмтн менд болтха!

А. ПЕРЕПЕЛЯТНИКОВ

Элст балгэсна Сталинä нертä колхозин ш колън-производственн бригадин бригадир

Уурмуд!

КПСС-н ЦК-н негдгч сеглätр Никита Сергеевич Хруще- вин гар тавсн партин Цен- тральн Комитетин йбрäl мал бс- глгьиг улм цааранднъ бöдлүл- гннä, нег улү торгн ноос- та хö бсглгнä төр Ставро- польск крайин куч-көлсчнрт тууджлгч чинртä төр болджа- на.

Мана хальмг тангъчар 1960 джилд хöбнä то 3 сай күрхмн. Элстин колхозмудар болхла хойр холван бсхмн, эс гидж 280 минггын болхмн.

Мана школин сургъульчнр колхозмудт оньдиндән дö- нь-нөкд болцхана. Колхоз- мудт дөнъ-нөкд болхин төлäd эн джил сургъульчнрин комплексн бригад бурдäхмн гидж шиндв Сталинä нертä колхозин газрт мана 50 күүнäs бурден бригад кöдлджәнä. Нургълдж темстärлгннд кöдл- джәнävдн. Огородин бсвтул- гннд болн услггннд кöдлджәнävдн. Колхозин тärәнä газрт кö- длхлärн ургъц ягдж асрдгин тускар ик сургъмдж, дамшлт авчанавдн. Манас кесгмбдн ар- вн класс чилäчкäd, магдлл уга

колхозмудар оч кöдлäd, хöбч- нр болдж, торгн нооста хöбнä толгъа элвähин туск партин шиидврмүдиг лавга- гяр күүцäхин төлä шунмгя ноо лдчнр болхмн. 10 джилä сур- гъулдн чилäчкäd, бийдән ав- сн даалгъвран болзгасн öмн күүцäхд дөнъ-нөкд болтн, хöб- чнр болдж кöдлцхатн гидж школмудин сургъульчнриг би дуудджанав.

Мана алдршгсн Тöрскн менд болтха!

Мана Тöрскн Коммунисти- ческ партъ болн Советск Со- юз тууртха!

А. В. МЕТЛА

Яшкульск района „Лиманный“ совхозин директор

Уурмуд!

Амн болгэна тоод мах, тос болн ус гаргългяр Америкин Соединенн Штатсиг дорхн джилмүдин эргид күүцж ав- хмн гисн партин дуудвриг „Лиманный“ совхозин куч-көл- счнр ик гидл бргмджтägъär тосцхав.

КПСС-н XX-ч съездин ши- идврмүд күүцäлгннд „Лиман- ный“ совхозин куч-көлсчнр ним диилврмүдтä болв:

Хöбчнр, ур Колодезов А. Д. 100 хöбнäs 130 хургъ авч, теднäsнъ нег чигн гару уга, ур Улюмджиев Т. 100 хöбнäs 128 хургъ авад, хургъдангару угагяр хадгълджана, ур Очиров Бола 100 хöбнäs 118 хургъ авад, бас гару уга бсгджәнä.

Совхоз 7643 центнер ноос

киргълж авад, тер ноосан кевтнъ белдврнн пунктур йо- вулв.

Ода бсв белдлгнä кöдлмш болджана, зурагяр болхла 28 минггын га хадхвдн. Июлин 15 күртл 36 минггын 800 га бсв хадж, бсв белдлгнä дууснавдн гидж даалгъвр бий- сдән авчанавдн.

1958 джилд совхозд хöбнä тоог урдкасн 10 минггын толгъа икдүлхмн, хөн болгэ- нас 6 кг ноос киргъдж авхмн гидж темдлгдв.

Эн ик болн кундтä төриг күүцäхин төлäd совхозин хöбч- нр, үкрчнр, механизатор- муд болн цуг кöдлäчнр хö бсглгнä кöдлмшт эркн сән мал бсгäчнр кöдлгäд, хöбнä тоог гару угагяр, нег улү зуна цагт хургъд хадгъллгьиг тетгнävдн гидж бийсдән даал- гъвр авб.

Хö бсглгьиг болн ноос элв- гяр авлгьиг бсгдж-бргджул- хин төлä 1958 джил хöбнәннъ 70 процентинъ увлär болн эрт- хаврар хургълулдгт, 1959 джил цуг хöбдән увлär болн эрт-хаврар хургълулдгт, гар- гьхмн гидж совхоз план кев. Тер төлäd, увлär болн эрт- хаврар хö хургълулджахин кергт эн джилн бийднъ 9 дулан хаша тосхгдхмн.

Мах элвähин болн терүг гусударствд элвгяр орулдж бгхин төлä 1958 джил чиндгъ бсгдт болхмн гидж совхоз темдлв. Гусударствд мах орулдж бгх плагъан болзг- асн öмн, гурвдгч кварталла күүцäхмн.

„Лиманный“ совхозин кöд- лäчнр социалистическ дöрд- лänd орлцад, Алдр Октябрин 40-ч бöдниг тоомсртагяр тосц- хахмн.

Мана танъгъчар

Депутат-комсомолк

Нидн джил Халъмгин хотл балгъсн Элстур Джаева Нина гидг кууки, кôгши эктãгъан, гер буларн нуудж ирлã.

Элстин кирпич кедг заводт кôдлмшт орв. Турулãд олн зусн кôдлмшт. йовулсн газ-рурнь йовад кôдлãд баãв. Чик седклãн тãвãд, шунад, кеджãх кууки кôдлмшиг за-водин гардачнр узãд темдглв. Бããх геринь, тулх тулãгъинь гаргъдж ðãд, эн куукинд дôнь-нôкд болцхãв.

Халъмг танъгъчиг хãру бурдãх Деед Советин шийдвр гархãа, Джаева Нина улм сããнãр кôдлмштãн шунв. Хамг чидлãн, медрãн кôдлмштãн ðгч кôдлãл, ðдрã норман оньдинд давулдж куцãдг бо-

лв. Удсн уга, энуг комсомольск-багъчудин бригадир тã-вб. Багъчудин бригад наадк бригадмулас кôдлмшãрн хол ðмн йовна, ðдрã даалгъвран 135 процент куцãнã.

Элст балгъсна Советд депутатнр сунъгъвр болдж йовх цагла, кирпич заводин кôдл-мшчнр дундас комсомолк-бригадир Джаева Нина депу-тат болдж сунъгъгдв.

Ïдгã цагт, балгъсна Советин депутат комсомолк Нина Джаева эврãннь кôдлмшãн шундж кесн деерãн, олнã кôдлмшт орлцна, асхнднь ку-льтурин герт одад, багъчудин нãр-наадна кружокд орлцна.

Р. АСТАХОВА.

Октябрин ðонд нерãдгдсн альманах

Алдр Октябрск социали-стическ революцин 40-ч ðонд нерãдгдсн урн ўгин литерату-ри альманах гаргъх шийдвр Халъмг танъгъчин бичãчринн Союз батлдж авб. Альманахин редколлегд Джимбинов Бембã (редактор), Кектеев Элдã (от-ветсегãтр), Сян - Белгин Хаср, Кугультинов Дава, Нар-

маев Морхадж (чледуд) ору-лгдцхãв.

Альманахд Халъмг танъгъ-чин бичãчринн, дорас эклдж бичдж йовх багъчудин бичсн шулгуд, луд, рассказмуд, нань чигн произведенъс барлгдхмн. Альманахд барлгдх произве-денъсиг Халъмг танъгъчин бичãчринн Союзин иери деер илгãхмн.

ШИН МАШИД ИРДЖÃНÃ

Яшалтинск района Яшал-тинск МТС-н машинã парк эн джил шин комбайнсар, трактормудар болн талдан чигн механизмãр немгддãнã.

Шидр Малин И.А., Яковенко И.И., Нехороших А.В. болн итадан чигн трактористнр Ста-линградск тракторн заводас „ДТ-54“ гидг арви трактор

авч ирв.

Тер трактормудиг Сталин-градас МТС кургã 7 хонгт йовулдж авч ирв. Шин ирсн трактормуд ода тракторн бригадмуд болгвар ховаглад, тãрã хуралгъна кôдлмшт олзл-гддãнã.

А. БАРУНСКИЙ.

Ирджãх халъмгуд бийсдãн гермуд бãрджãнã

Приютненск района дôрвдгч совхозд хãру газрун нуудж ирджãх халъмгудин ик олн ðрк-булмуд бããцхãнã. Эдн нургълдж бийслãн гер бãрджãвцхãдãнã. Тосхлтин кôдлмш бурдãмдãтã сãн кевãр, хур-дар кегддãнã. Энунã учрнь, совхозин кôдлмшчнр-халъмг улс хооридан негãд, нег негидãн дôнь-нôкд болад кô-длджãснд бãнã. Дакад болх-ла, шишлнь бригадс бурдã-гãдãл, тосхãтд кергтã шавр кирпич кеджãнã. Совхозин дирекц нуудж ирсн улст гер бãрлгънднь сãн дôньгãн кург-нã.

Совхозин „Шатта“ гидг гурвдгч фермд хойр бригад халъмгудас бурдãгдсн, шавр кирпич ик эрãр эклдж кев.

Эднãр улгур авад, дôрвдгч фермин халъмгуд бас шавр кирпич цокдж бãнã.

Гурвдгч фермд зãрм улснь герãн эклãд тãвãжãнã. Эдн дунд Опаев Бова болн нань чигн улс. Кирпич келгънд сã-ãнãр кôдлдж йовхнь Нимеев С., Гришкиев Э., Айгуров Б. болн нань чигн улс.

Бийслãн шин гер бãрджãх халъмгуд терз, ууд, деевр кех мод государствас авчãнã, дакад болхãа ссудар мôнъгн эднд ирджãнã. Тиигãд халъмг-уд эн тоот государствин ðг-чãх дôнь-нôкдтнь икãр байр-лад, партъ болн правитель-ствд ханлт ðргдãнã.

О. ОЧАЕВ.

4-ч совхозин 3-ч ферм.

Ïвс скирдлгънд оньган

Целинн района „Ленинский“ совхозд ðвс хадлгъна кôдлм-шãр негдгч ферм турун йов-на. Июни 15-д эн фермд 3 минъгън 838 гектар газрт ðв-сн хадгдв. Хадгдсн газрин 700 гектар газрас 200 тонн ðвсн овалгдв.

Совхозар болхãа, 6 минъ-

гън 249 гектар газрт ðвсн хадгдв, эс гидж ут-турштан 405 тонн ðвсн белдгдв. Силос гидж 145 гектар газрт тãрсн тãрмр ðвсн хадгдãд 40 тонн силос булгдв.

Э. ЦЕБЕКОВ.

Нарт делнãн бããдл

Н. А. Булганин болн Н. С. Хрущев Финляндьд гиичлдж олгънг нарт делкãд цугвар, „Ни-тôвкнун болн иньгддж бããлгънã гиичлгън“ гидж нерãдцхãв. Эн угмудин утх-ун-дснъ йир гун. Советск гардгч деятельмуд Финляндьд одл-гън— советск-финляндск инь-гдлгънг батлдж, делгрулхд улм нôкдл болдж, туунларн хамдан нарт делкãд ик гидг чинртã болв. Цуг олн-дундин тôвкнун бããлгънã кергт ик чинртã ханьцл болсн деер-ãн эн, ãдл биш общественн янзта государствс хоорндан ямаран кевãр ни бããдж, куцл-гтã кевãр тусан кургдлдж, кôдлдж чадхиг СССР Фин-ляндь хойрин хоорндк бããдл сãн улгур болдж узулджãхиг даки нег сана-седклд орулдж медулджãнã.

Н. А. Булганин болн Н. С. Хрущев, манла иньгддж бããч Финляндьд долан хонгт гиич-лгдснã ашнь советск-финлян-дск коммюникед сããнãр келдж медулгддãнã. Туунд иигдж келгддãнã: сул джилмудин эргцд советск-финляндск хо-орндк бããдл „ик гидг сããнãр делгрãд, ðдгã цагт Советск Союз Финляндь хойрин хо-орнд сãн гидг, нуувр-нôбвр уга, хар уга, нег-негãн кур-длгч, иткгч, нег-негãн мел-дгч сããхн бããдл бãнã“. Иим бããдлгг цааранднь чигн бã-рдж, делгрулх бат иткл хойр орн-нутгин правительствт бããнã. Советск-финляндск хо-орндк хулд-гуулгãг ðргдж-улдж, эн джилин эргцд хоорн-дан эд-тавр хулдлгънг ðрãл сай арслнъгд икдулхин туск коммюнике бас терунã тусг церглх зôвтã мôн.

1948 джилд кегдãд, 1955 джилд 20 джилãр утулгдсн, иньгддж, хамц кôдлдж, нег-негидãн дôнь-тусан кургхин туск бооцãн— советск-финлян-дск хоорнд сããнãр бããлгънã голнь болджãнã. Тер бооцãн— Финляндь дãнãнã ããмшиг уга бããлгънг болн Европин ар-захд ни-тôвкнун бããлгънг тетггч чинртã уулдвр бол-джãнã, Советск Союз ããмшиг уга бããлгънг тер бас тетг-дãнã гидж коммюникед тем-длгддãнã. Келн ãмтс хоорн-дан зôвшãрлгътã, седклãн меллдж бããлгънг учрахин тôлã, зуткãн, харшилт уга бã-ãхиг учрахин тôлã кôдлхãр седдãнãвдн гидж тер ком-мюникед Финляндск прави-тельств герчлсн бããнã.

Финляндь газдин политик-дãн бãрджãх иим бãрцнь, ни-тôвкнун бããлгънг батлхин кергт зôвãр ик чинртã бол-джãнã.

Ода цагин эрки чинртã кесг тôрмудãр хойр орн-нутг ãдл хãлãцтã бããхнь советск-финляндск куундврмудин йо-вудт илткгддж медулгдв.

Зер-зевиг агслгънас гаргъ-лгъна тôрт ил куцврмуд бãр-хин кергт ик гидг чинр ðгч, эн хойр правительствс, атомн болн водородн селмиг уура-хин тусг, бас тер мет тер селм сôрлгънг цаг тудãлго эрк биш уурахин тускар нарт делкãн бооца кехмн гидж угãн негдулдж келцхãв.

тускар газдин орлудар йир олн зусн куундвр уудв. Со-ветск гардачнр гиичлдж ирл-гън— нег-негãн итклгън деер голлдж ундслдãх хойр орн-нутгин хоорндан дôнь-тусан кургдлдж кôдллдж бããлгънг улм ðргджулãд батлв, ни-тôвкнун бããлгънã хаалгъд шин ишкдл болв гидж финск бар, тер дотр „Кансан уути-сет“ гидг газет тодлдж бич-дãнã. Советск-финляндск бããдлãс наадк орн-нутгуд ул-гур авч чадхмн гидж скан-динавск зãрм газетс нерãддãнã. Кемрдãн Европин ар-за-хин наадк государствс СССР-ã иим кевãр бããсн болхãа, теднã бийстнь эн олзта бôлсн деерãн, ни-тôвкнун бããлгънд олзãн кургх билã гидж „Ланд-ог фольк“ гидг газет темд-лдж бичдãнã.

Газадин орн-нутгудар тем-гдддж келгддãх зãрм кел-цãр болхãа, нарт делкãн тô-рãр кесн куундврмг сãн седк-лãрн, унн гол ухагъарн кех-лã, ямаран эрки чинртãг со-ветск-финляндск коммюнике даки нег сананд сергãдж медулджãнã.

Ода зер-зевиг агслгънас гаргългъна туск тôрãр куундвр болджãх саамд, тим темдгл-гън ик сонън чинртã бол-джãнã.

Давсн долан хонгт, Лон-донд Нинлгсн Келн-ãмтиã Ор-ганизацин зер зевиг агслгънас гаргългъна комиссин подко-митетин заселãнь даки эклдж кегддãнã. Эн заселãнь, урднь США-н представитель Стассен Вашингтон орси уч-рар, цаг зуур зогсагдсн бãã-смн. Болв американск барин темдгллгãр болхãа, Стассен „дживрãн дже-гитлãн киргъ-улкãд“, ямаран чигн туслнь селвг угагвар Лондонур хãру ирдж. „Вашингтон пост энд таймс геральд“ гидг газетин батлж келсãр болхãа, Стас-сен куундврмг улм унджару-лдж утулх тôртã мôн чигн.

Газадин орн-нутгудин барт барлгдãд бããцхãсн кесг сонъ-схврмудар болхãа, американск гардачнр зер-зевиг агслгънас гаргъх зôвшãрлгъ кешгогъар седãд, тим зôвшãрлгънãс ããдж бããцхãдгдж. США ягãд тим бãрц бãрджãхиг цããл-гъдж, „Нью-Йорк геральд трибун“ гидг газетин коррес-пондент Друммонд иигдж бичдãнã: зер-зевиг агслгъ-нас хаюлх зôвшãл кечкхãлã, США дãнд белдãд бããдгт харшлад, тим белдврãн уруулх зôвтã болдж гарх, дãнд кергтã тоотиг кедж ик олз-орш орулдж авдг капи-талистрин монополин „туслнь баг“ улс тиигдж дãнд белдвр уруулгънд дурго болх зô-втã.

Соединени Штатсг, зер-зе-виг агслгънас уурулх сãн сед-вãр чигн, унн чик седкл чигн уга. Туунã ðмнãс мана орн-нутг эврãннь политикãн зôрл-цулãд, зер-зевиг агслгънас гаргългъна туск тôр хагъллгънг ураланднь йовулхар седж, шин, ик чинртã седвãр одахн гаргъдж, хойр-гурвн джилдãн чигн ядерн селм сôрлгънг цуг-тнь эрк биш уурулдж, нарт делкãд хãлãдж-харлгъ кехмн гидж ðгсн советск селвг ору-лдж ðгдв. Терунã тôлã, СССР-н

США-н, Англин газрмуд деер болн Номгън далан районд кон-трольн харулмуд тãвхчн гидж Советск правительств селвг орулдж ðгчãнã.

Советск шин селвгиг чик гиджãх улс йир олн. Англин-ск „Санд таймс“ гидг газет, тер советск селвгиг, „зер-зевиг агслгънас гаргългъна тускар урдк дãнãнã хôбн кегдсн куу-ндврмудин туудж эрки чин-ртã девснъгнь болджãнã“ гидж нерãдлжãнã, СССР-н селвг „ик гидгãр шундж-шуудж хãлãгдх зôвтã“ гидж амери-канск „Крисчен сайенс мони-тор“ гидг газет темдгддж бич-дãнã.

Зер-зевиг агслгънас уурул-хин тусг Советск Союз бãр-дãх ил, бат нег бãрцтã бããдл цуг келн ãмтсин куцлã хар-гъдж таасгддãнã. Ни-тôвкн-ун бããлгънã Нарт делкãн Советин июни 16-д Коломбод тôгссн сессин аш, тууг сããнãр узулджãнã. Дал шаху орн-нутгудин, ни-тôвкнун бããлгънã халхиг татгч улсин эльчнр сессин трибун деерãс олсн угмудтãн, зер-зевиг агслгънас гаргъшгогъар седлг улсиг ик гидгãр бурушãдк келцхãв. Атом сôрлгънг цаг тудãлго уурулцхãти гидж тер сессий цуг правительствсиг дуудв. Атом сôрлгънг уурулгънã туск зôвшãл кегдхãлã, ãмтиг гурãр алдж тарагч селмиг мел-цугтнь уурулдж, зер-зевиг цуг-тнь агслгънас хаюлх аргъ ðгх хаалгъ секгдх билã гидж тер дуудврт келгддãнã. Сес-сий батлж авсн, „ядерн дã ðсггг, ни-тôвкнун бããлгънã болн зер-зевиг агслгънас гар-гългъна туск Декларãц“ ядерн сôрлгъ келгънг уруулхдан ãл-мãцад бããдг, эс гидж сôрлгънг уурулшгогъар седãд бããдг правительствсиг, нарт ðкãн ãмтс цугъар шахдж, угдãн орулцхãх зôвтã гидж заãд-дãнã.

Нарт делкã тар уга бããл-гънг дôтркулхин туск тôрãр ðлс сессий резолюц батлдж авб. Кумн ãмтн цугъар ни-тôвкнун хамцу бããдж, хоорндан дôнь-тусан кургдлх хаалгъур орхар кегч гуджрлт кеджãхиг мел-длгч йовдлмуд делкãн олн зусн ðнцг болгънар гарч йовчн гидж тер резолюцд келгд-дãнã. Блокс бôлн дãнãнã пактс кегъãд бããдг политикиг кôтр-рãх кергтã гидж резолюцд заãдж келгддãнã. Кучтã орн-нутгуд хоорндан нег-негãн меллдж, иткдж куундвр кеч-хãх зôвтã. Ни-тôвкнун бããлгъ-нã тôр делгрлгънã хаалгъл бããх харшлтсиг тедн уга кен-хãх зôвтã. Нарт делкã тôвк-нун болн ããмшиг уга бããлгънг тетгхин тôлã ямаран кôдлмш кегдх зôвтãн тер резолюцд заãддãнã. Зугкãтã тôрмуд-диг, чидлин куцãр, эс гидж чидл узулгч ããмшигн чинрãр хагълдж болшго. Хоорндан селвлдж куунддж хагълдж болшго нег чигн тôр уга гидж резолюцд келгддãнã.

Олн келн-ãмтс тууг куцãр бããх эвдршго гуджрлгã.

В. ХАРЬКОВ.

Цаг зуурин редактор С. КАЛЯЕВ